МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова Вченої ради
факультету лінгвістики
_____ Наталія САЄНКО
«27» січня 2020 р.

ПРОГРАМА ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
для здобуття наукового ступеня доктор філософії

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ **03 Гуманітарні науки**

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ **035 Філологія**

Ухвалено Вченою радою
факультету лінгвістики
(протокол від «27» 01 2020 р. № 6)

Київ
КПІ ім. Ігоря Сікорського
2020

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Жанна БУЦЬ, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри теорії, практики та перекладу французької мови

(підпис)

Оксана ТУРИШЕВА, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри теорії, практики та перекладу німецької мови

(підпис)

ВСТУП

Прийом на підготовку науковців за ІІІ освітньо-науковим рівнем – доктор філософії (PhD) спеціальності 035 Філологія, напрям підготовки яких не відповідає обраній для вступу спеціальності, здійснюється на основі здобутого другого (магістерського) рівня вищої освіти та має за мету відбір найкращих вступників-науковців, що мають бажання продовжувати навчання на факультеті лінгвістики КПІ імені Ігоря Сікорського.

Головним завданням проведення додаткового вступного випробування є перевірка рівня фундаментальної та професійної підготовки, достатнього для продовження навчання фахівців за освітньо-науковою програмою докторів філософії (PhD) спеціальності 035 Філологія факультету лінгвістики КПІ імені Ігоря Сікорського.

Додаткове вступне випробування є комплексним та має перевірити такі вміння та навички:

- володіння фундаментальними знаннями з перекладознавчих та філологічних дисциплін згідно освітньо-професійної програми магістрів філології;
- здійснення письмового перекладу науково-популярних та науково-технічних текстів з основної іноземної мови рідною;
- здійснення письмового перекладу науково-популярних та науково-технічних текстів з рідної іноземної мовою;
- володіння навичками перекладацьких трансформацій.

Програма додаткового вступного комплексного випробування укладена згідно зазначених вище вимог на основі навчальних програм наступних фундаментальних і професійно-орієнтованих дисциплін:

1. *Практичний курс галузевого перекладу з першої мови*
2. *Теорія перекладу*
3. *Комунікативна лінгвістика*
4. *Теорія міжкультурної комунікації*
5. *Методологія лінгвістичних та перекладознавчих досліджень*
6. *Теорія тексту та дискурсу*

1. СТРУКТУРА ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Екзаменаційний білет складається з трьох завдань:

Завдання 1. Фахові теоретичні питання.

Завдання 2. Переклад тексту з основної іноземної мови українською.

Завдання 3. Переклад тексту з української мови основною іноземною.

Комплексне додаткове вступне випробування з фаху триває ***2 астрономічні години*** з таким розподілом:

1) теоретичні питання – 60 хвилин;

2) переклад тексту з основної іноземної мови українською – 30 хвилин

3) переклад тексту з української мови основною іноземною – 30 хвилин

Завдання 1. Фахові теоретичні питання

Завдання складається з 5 фахових теоретичних питань (по 1 питанню з кожної дисципліни), що потребують ґрунтовного та повного розкриття.

Завдання 2. Переклад тексту з основної іноземної мови українською

Тексти, які пропонуються на переклад, належать до науково-популярного чи науково-технічного стилів, обсяг кожного з них – 1000 друкованих знаків. На виконання даного завдання відводиться ***30*** хвилин.

Завдання 3. Переклад тексту з української мови основною іноземною

Тексти, які пропонуються на переклад, належать до публіцистичного або офіційно-ділового стилів, обсяг кожного з них – 1000 друкованих знаків. На виконання даного завдання відводиться ***30*** хвилин.

2. ЗМІСТ ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Теорія перекладу

1. Теорія перекладу як лінгвістична наука
2. Роль перекладу в розвитку світової культури, та зміцненні міжнародних зв'язків
3. Проблема визначення перекладу. Класифікації видів перекладу.
4. Прагматичні, герменевтичні та нормативні аспекти перекладу.
5. Проблема моделювання перекладу.
6. Засоби, прийоми та методи перекладу.
7. Категорії еквівалентності та адекватності перекладу.
8. Лінгвістична характеристика лексико-семантичних перетворень .
9. Граматичні, лексичні, лексико-граматичні трансформації при перекладі
10. Труднощі перекладу, зумовлені морфологічними та синтаксичними особливостями.

Комунікативна лінгвістика

1. Комунікативний акт: структура та види
2. Сутність та складові комунікативного акту
3. Прагматичні аспекти комунікації
4. Ролі та позиції учасників спілкування
5. Гендерні аспекти спілкування
6. Суть, складові та види мовленнєвих стратегій спілкування
7. Комунікативні інтенції
8. Мовна та комунікативна компетентності
9. Комунікативний кодекс
10. Комунікативні девіації і невдачі

Теорія міжкультурної комунікації

1. Поняття «комунікація». Цілі комунікації.
2. Поняття культури та культурних стандартів.
3. Мовна картина світу
4. Мова та тип мислення.
5. Теорія прототипів / стереотипів як ключ до міжкультурних феноменів
6. Семантика прототипів / стереотипів. Значення. Дефініція
7. Культурні ключові концепти
8. Міміка та жести. Невербальне та паравербальне срілкування. Культурні кліше
9. Соціальний, конотативний компоненти лексики.
10. Ідіоматичне вживання лексики

Теорія тексту та дискурсу

1. Трактування тексту, його складових та підходи до його дослідження.
2. Типологія текстів за критеріями.
3. Категорії тексту, властивості та ознаки.
4. Тлумачення дискурсу, його визначення і підходи до його дослідження.
5. Типологія дискурсу за критеріями.
6. Категорії дискурсу.
7. Структурно-композиційна будова тексту.
8. Лінгвостилістичний аналіз тексту.
9. Методика проведення аналізу тексту.
10. Концептуальні виміри тексту і дискурсу.

Методологія лінгвістичних та перекладознавчих досліджень

1. Типи наукових досліджень. Методологія і системність у науковому пізнанні.
2. Методи наукових досліджень.
3. Основні напрями та підходи до лінгвістичних і перекладознавчих досліджень.
4. Основні етапи і процедури лінгвістичних і перекладознавчих досліджень.
5. Структурно-змістовий алгоритм виконання теоретичної частини дисертації. Розкриття сутності етапів проведення дослідження.
6. Програма та методика виконання експериментальної частини дослідження. Здійснення добору, аналізу та опису мовного матеріалу.

7. Мовностилістичні особливості викладу та оформлення результатів наукового дослідження: правила й загальні вимоги до оформлення наукових робіт, побудова таблиць, графіків, діаграм і схем.

8. Оформлення результатів магістерської роботи, наукових статей і тез доповідей на конференціях за матеріалами дослідження.

9. Науковий стиль мовлення. Наукова етика цитувань та посилань.

10. Рецензування науково-дослідних робіт, відкриттів, винаходів та раціоналізаторських пропозицій.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ І ПРИНЦИПИ ВИСТАВЛЕННЯ КІНЦЕВОЇ ОЦІНКИ

Оцінювання здійснюється у відповідності до загальноприйнятої в НТУУ «КПІ» рейтингової системи:

Завдання 1 "Фахові теоретичні питання" оцінюється в 5 балів за кожну вірно надану відповідь (5 х 10=50 балів). Таким чином, максимальний бал за перше завдання дорівнює **50** балам.

Завдання 2 "Переклад іноземного тексту українською мовою" оцінюються не лише за критеріями їх виконання, але й за комунікативною якістю роботи студентів. Оцінки виставляються за:

1) зміст;
2) передачу зв'язності тексту;
3) дотримання стилю;
4) відповідність тексту оригіналу;
5) точність перекладу;
6) відповідність мовних засобів завданню;
7) володіння граматичними структурами, характерними для даного рівня;
8) точне використання лексики, орфографії та пунктуації;
9) володіння лексичним і граматичним діапазонами;
10) дотримання реєстру та формату.

При виконанні перекладів оцінюється кожен з поданих вище аспектів, за кожен з яких ставиться по 2 бали (максимум), що в сумі дорівнює **20** балам за виконаний переклад.

19-20 балів - ставляться за 100% виконання завдання за всіма аспектами оцінювання, але допускаються одна або дві неточності, які суттєво не впливають на загальне враження від перекладу;

15-18 балів - отримує студент, який виконав 80-90% перекладу за всіма аспектами оцінювання;

12-14 балів - ставиться за 65-70% виконання завдання за всіма аспектами оцінювання;

11 балів і менше - отримує вступник, якщо виконав 64% і менше перекладу за всіма аспектами оцінювання.

Завдання 3 "**Переклад тексту з української мови основною іноземною**" оцінюються за тими ж критеріями, що й завдання 2. Лише, при

виконанні перекладів оцінюється кожен з поданих аспектів, за кожен з яких ставиться по 3 бали (максимум), що в сумі дорівнює **30** балам за виконаний переклад.

28-30 балів - ставляться за 100% виконання завдання за всіма аспектами оцінювання, але допускаються одна або дві неточності, які суттєво не впливають на загальне враження від перекладу;

22-27 балів - отримує студент, який виконав 80-90% перекладу за всіма аспектами оцінювання;

18-21 балів - ставиться за 65-70% виконання завдання за всіма аспектами оцінювання;

17 балів і менше - отримує вступник, якщо виконав 64% і менше перекладу за всіма аспектами оцінювання.

Сумарна максимальна кількість балів, отриманих за виконання всіх завдань випробування складає **100** балів, що за шкалою ECTS оцінювання дорівнює:

Кількість балів	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка	Означення
95-100 балів	A	Відмінно
85-94 бала	B	Дуже добре
75-84 бала	C	Добре
65-74 бала	D	Задовільно
60-64 бала	E	Достатньо
Менше 60 балів	Fx	Незадовільно

4. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Під час складання додаткового вступного випробування не дозволяється використання жодних допоміжних матеріалів, у тому числі паперових та електронних словників, довідників та електронних перекладачів.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики / Ф.С. Бацевич. — К.: Академія, 2004. – 342 с.

2. Гак В.Г., Григорьеа Б.Б. Теория и практика перевода. Французский язик / В.Г. Гак, Б.Б. Григорьева. – М. : Интердиалект, 2003. – 455 с.

3. Гальперин И.Р. Текст как объект лингвистического исследования / И.Р. Гальперин. – Изд. 4-е, стереотипное. – М. : КомКнига, 2006. − 144 с.

4. Гарбовский Н. К. Теория перевода: [уч-к]. – [2 изд.] / Н. К. Гарбовский. – М. : Изд.-во Моск. ун.-та, 2004. – 544 с.

5. Кияк Т.Р, Науменко А.М., Огуй О.Д. Теорія і практика перекладу. Німецька мова. Підручник для студентів вищих навчальних закладів / Т.Р Кияк, А.М. Науменко, О.Д. Огуй. – Вінниця: Нова книга, 2006.- 592 с.

6. Клименюк О.В. Виклад та оформлення результатів наукового дослідження: Авторський підручник. – К.: Ніжин ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2007. – 398 с.

7. Клименюк О.В. Методологія та методи наукового дослідження: Навчальний посібник. – К.: Міленіум, 2005. – 186 с.

8. Клименюк О.В. Технологія наукового дослідження: Авторський підручник. – К.: Ніжин ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2006. – 308 с.

9. Полюк І.С., Бондар Л.В. Особливості перекладу текстів різних стилів. Французька мова : [навч. посіб.] / І.С. Полюк, Л.В. Бондар. – К. : НТУУ «КПІ», 2011. – 396 с.

10. Почепцов Г. Г. Теорія комунікації / Г.Г. Почепцов. – К.: ун-т ім. Т.Шевченка, 1999. – 307 с.

11. Сдобников В. В. Теория перевода: [уч-к для студ. лингв. вузов и фак.-тов ин. яз.] / В. В. Сдобников, О. В. Петрова. – М. : АСТ : Восток-Запад; Владимир : ВКТ, 2008. – 448 с.

12. Селиванова Е. А. Основы лингвистической теории текста и коммуникации / Елена Александровна Селиванова. – К. : Брама, 2004. – 336 с.

13. Чередниченко О.І. Про мову і переклад / О.І. Чередниченко. – К.: Либідь, 2007. – 248 с.

14. Amer T. Cambridge English for scientists / Tamzen Amer. − Cambridge University Press. – 2011. – 128 p.

15. Ammon U. Die deutsche Sprache in Deutschland, Österreich und in der Schweiz. Das Problem der nationalen Varietäten. – Berlin, New York: Walter de Gruyter, 1995. – 575 S.

16. Barber C. The English language: a historical introduction / Charles Barber, Charles Laurence Barber. – Cambridge: Cambridge University Press, 1993. – 292 p.

17. Guilloux M. Alter ego 5 : Méthode de français / Michel Guilloux, Cécile Herry, Sylvie Pons. – Paris : Hachette, 2010. – 216 p.

18. Krallmann, Dieter; Ziemann, Andreas (2001): Grundkurs Kommunikationswissenschaft : mit einem Hypertext-Vertiefungsprogramm im Internet. München: Fink, 2001. - S. 257-280.

19. McCarthy M. Academic Vocabulary in Use / Michael McCarthy, Felicity O'Dell. − CUP, 2008. – 176 p.

20. Nord Ch. Textanalyse und Übersetzen. Theoretische Grundlagen, Methode und didaktische Anwendung einer übersetzungsrelevanten Textanalyse / Christiane Nord. – 4. überarbeitete Auflage. – Tübingen: Julius Groos Verlag Brigitte Narr, 2009. – 283 S.